ऊर्जो नपा॑त॒ꣳ स हि॒नायम॑स्म॒युर्दाशे॑म ह॒व्यदा॑तये ।
भुव॒द्वाजे॑ष्ववि॒ता भुव॑द्वृ॒धऽउ॒त त्रा॒ता त॒नूना॑म् ॥४४॥

यजमानोऽध्वर्युं प्रार्थयते । हे अध्वर्यो ऊर्जो नपातमपां पौत्रमग्निं स त्वं हिन हिनु तर्पय (11.) हि गतौ वृद्धौ स्वादिः लोट् उलोपश्छान्दसः ऊर्क्शब्देनाप उच्यन्ते अद्भ्यो वृक्षा जायन्ते तेभ्योऽग्निरित्यपां पौत्रोऽग्निः । यतोऽयमग्निरस्मयुः अस्मानिच्छति अस्मयुः क्याच्छन्दसीति [पा° ३. २. १७०.] उप्रत्ययः अतो हव्यदातये हविषो दानाय दाशेम संकल्पयामः दाशृ दाने अत्र संकल्पार्थः । यतोऽयं वाजेष्वन्नेषु अविता रक्षिता भुवत् भवति वृध वृद्धौ च भुवत् भवति उतापि च तनूनां शरीराणां त्राता रक्षिता भवति बहुवचनं भार्यादिशरीररक्षार्थमुपात्तम् । अग्निरन्नतनुरक्षिता वर्धयितास्मान्कामयतेऽतो हविर्दानाय तं संकल्पयामः ॥४४॥

सं॒व॒त्स॒रो॑ऽसि परिवत्स॒रो॑ऽसीदावत्स॒रो॑ऽसीद्वत्स॒रो॑ऽसि वत्स॒रो॑ऽसि ।
उ॒षस॑स्ते कल्पन्तामहोरा॒त्रास्ते॑ कल्पन्तामर्धमा॒सास्ते॑ कल्पन्तां॒ मासा॑स्ते क-
ल्पन्तामृ॒तव॑स्ते कल्पन्ताꣳ संवत्स॒रस्ते॑ कल्पताम् ।
प्रेत्या॒ऽए॒त्यै॒ सं चा॒ञ्च प्र च॑ सारय ।
सु॒प॒र्ण॒चिद॑सि॒ तया॑ दे॒वत॑याङ्गिर॒स्वद्ध्रु॒वः सी॑द ॥४५॥

इति माध्यन्दिनीयायां वाजसनेयसंहितायां सप्तविंशोऽध्यायः ॥२७॥ ॥

अग्निदेवत्यं यजुः अत्र यजुषि नवनवत्यक्षराणि एको व्यूहः ततः शताक्षराभिकृतिश्छन्दः । चित्याग्निरभिमर्शने विनियोगः । पञ्चसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिमिति [ज्यो° १. १.] ज्योतिःशास्त्रोक्तमिहोच्यते । हे अग्ने त्वं संवत्सरोऽसि परिवत्सरोऽसि इदावत्सरोऽसि इद्वत्सरोऽसि वत्सरोऽसि निर्विशेषणाः पञ्चसंवत्सरात्मकयुगरूपोऽसीत्यर्थः युगं भवेद्वत्सरपञ्चकेनेति (12.) ज्योतिःशास्त्रोक्तेः । तस्य ते तव उषसः प्रातःकालादयः कालविशेषाः संगवमध्याह्नादयः अहोरात्राः दिवसनिशाः अर्धमासाः पक्षाः मासाश्चैत्रादयः ऋतवो वसन्तादयः कल्पन्तामवयवत्वेन कॢप्ता भवन्तु । संवत्सरश्च उपलक्षणम् संवत्सरादयः पञ्चापि कल्पन्ताम् ।